

Kenessey Ilona, a szokást magáévá tette és ugyancsak sikerrel használja. Természetesen az adminisztráció ezen módja csak olyan helyen lehetséges, ahol teljes a bizalom az olvasók iránt és az olvasó tábor szűk körű, mint általában a kutató intézetekben.

Dr. Szekeres Lászlóné

x - x - x

A TÉMAFIGYELÉS FELHASZNÁLÁSA BÁNYAÜZEMEINKBEN.

Érdeklődéssel olvastuk a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztató 5. számában megjelent tanulmányt a témafigyelésről. Világosan tárta elénk a tárgyszavas témafigyelés lényegét.

Tatabányán fokozott érdeklődéssel vártuk a témafigyelő szolgálat megindulását, mert tudtuk, hogy az éppen az üzemeket leginkább érdeklő problémákra vonatkozóan fog minket a szakirodalomról tájékoztatni. Az a tény, hogy a megrendelő maga nevezi meg azokat a kérdéseket, amelyekre nézve segítséget szeretne kapni, igen nagy előnyt jelent ránézve. A mi trösztünk ezzel a segítséggel élni is kívánt és 19 témára tett rendelést, amelyek közül 13 olyan, amely a bányauzemeket, 6 pedig olyan, amely a melléküzemeket érdekli. Nemcsak a tröszt közp. műszaki könyvtára, hanem az egyes üzemek könyvtárai is megkapják az őket érdeklő témafigyelő lapokat, és pedig a bányauzemek átlag 4-5, a melléküzemek pedig egy-két témára vonatkozólag.

A figyelőlapokat havonta rendszeresen meg is kapjuk. Azokat elsősorban a műszaki osztály dolgozói veszik kézhez betekintésre, mikoris megjelölik, hogy melyik cikk fordítását tartják szükségesnek. De megkapják azután ezeket a figyelőlapokat a termelési osztály és a gépészeti osztály dolgozói is. Mint-hogy a fordítások oldalanként 18 Ft-ba kerülnek, az egyes osztályok dolgozói részéről megrendelni kívánt fordítások közül csak azokat rendeljük meg, amelyeket a műszaki osztály vezető főmérnöke szükségesnek tart. Eddig 37 fordítást rendeltünk témafigyelő lapok alapján. Persze szép számmal ren-

deltünk az év folyamán más fordításokat is a Bányászati Lap-szemle referátumai alapján. A minket leginkább érdeklő cik-
ket éppen sürgös voltuk miatt lehetőleg házilag fordítjuk le.

A témafigyelés egyik előnye az is, hogy gyorsabban ad tájékoztatást, mint a lapszemlék vagy az általános figyelő-szolgálat. Reméljük, hogy ezt a célkitűzését az új szolgálat meg is tudja valósítani. Egyelőre meg kell azonban állapítanunk bizonyos, - valószínűleg az indulás nehézségeinek betudható - hiányosságokat. Pl. a "Gyors vágathajtás" témára július hónapban kapott figyelőlapokon több, a múlt év decemberében megjelent cikknek a referátuma szerepel. De szép számmal vannak február és március hónapban megjelent cikkekről referátumok. Ez a téma különösen érdekli trösztünket, mert három bányáüzemünknel éppen a jelen hónapban indulnak meg gyors vágathajtási kísérletek millimásodperces késleltetésű robbantással, hengeres morzsoló betöréssel és ciklusos munkaszervezéssel kapcsolatosan. Igen jelentős segítséget nyújtott ezeknek a kísérleteknek a megtervezéséhez pl. a Bergbautechnik 1955. márciusi számában /3.füzet/ megjelent következő cikk: "Gyors vágatkihajtás havi 870,5 m elővájási teljesítménnyel". /A jachymovi bányák technikus kollektívájának munkája./ Sajnálattal látjuk, hogy pl. erről a cikkről - legalább is eddig - nem vett tudomást a témafigyelő szolgálat.

Ami a referátumok részletezettebb mivoltát illeti, ezt sok esetben lehet megelégedéssel konstatálni. Szép számmal vannak azonban szükszav csak általánosságban mozgó, néhány soros referátumok és igen nagy számmal szerepelnek c s a k c i m f o r d i t á s o k. Pl., hogy csak a "Gyors vágathajtás"- témánál maradjunk, a szeptember 9-i keletti figyelőlap csupán 17 cimleírást tartalmaz.

Vannak olyan esetek is, amikor a figyelőlapon olyan cikk szerepel, amely egyáltalában n i n c s k a p c s o l a t - b a n a tárgyszóval. Pl. a "TH-gyűrű biztosítás" témájáról szeptember 9-i kelettel küldött lapon a következő egyetlen cimfordítás szerepel: "Kész vasbeton biztosítási elemek alkalmazása a földalatti bányászatban." Érdekel bennünket ez a cikk, meg is rendeltük a fordítását, de meg kell jegyezni, hogy a vasbeton biztosítási elemek állékony, merev biztosítást adnak, míg a TH-gyűrűk jellegzetessége az, hogy acélból készülnek, állékonyak, de egyuttal engedékeny csuszóelemekből állnak.

Kár, hogy a témafigyelő lapon nincs feltüntetve, hogy a kérdéses cikk esetleg már le van fordítva. Igen sok rendelőt - köztük minket is - pénzügyi keret köt és meg kell, hogy gondoljuk, ha pl. egy 20 oldalas fordítást rendelünk, hogy ennek az ára 360 Ft, amely összegből 10 jó könyvet lehet vásárolni. Ha azonban ez a 20 oldalas cikk már le van fordítva és csak oldalankint 1.50 Ft-ba kerül, akkor habozás nélkül ren-

delnénk meg. Biztosak vagyunk benne, hogy ezek a hibák csak a megindulás kezdeti velejárói és hogy azok a jövőben megszűnnek. Éppen ezért bizakodással és érdeklődéssel várjuk a figyelőlapokat, abban a biztos tudatban, hogy elő fogják segíteni munkánkat.

Ha a témafigyelés gyors és részletes is lesz, hatékony segítséget mégis csak akkor fog nyújtani, ha a fordításokat az eddiginél rövidebb idő alatt lehet megkapni.

Lengyel József

x - x - x

A témafigyelő-szolgálat szerkesztősége köszönettel vette Lengyel József elvtárs elismerő sorait és gyakorlati kritikáját. A szolgálat egyik legfőbb törekvése, hogy az un. átfutási időt gyorsítsa és megközelítse azt az optimális lehetőséget, hogy a figyelőlap a külföldi folyóiratnak az országba érkezését követő hónapban már a címzetthez jusson. Ebből a célból legutóbb a nagyobb anyagban érdekelt előfizetőink részére már nem havonta, hanem kéthetenként küldjük ki a figyelőlapokat. Természetesen, ha a folyóirat késve érkezik, hiába viseli magán valamely elmúlt hónap keltét, az átfutáshoz szükséges mintegy 6 hetet csak a tényleges beérkezéstől lehet számítani.

Köszönjük azt az észrevételt is, hogy a Bergbautechnik egyik jelentős cikkéről a témafigyelő nem számolt be. Magyarázata: a cikk elsőnek a Rudy c. csehszlovák lapban jelent meg még 1954-ben, s a Bergbautechnik cikke német fordítás. Ilyen esetben az ismétlődések elkerülésére a másodközlést általában mellőzzük. Megemlékezett azonban ez évben ugyanerről a csehszlovák létesítményről a Gornüj Zsurnal is, és erről a témafigyelő-szolgálat már hirt is adott. Ami a TH-gyűrűs biztosítás témáját illeti, erre nézve referálóink külön felhívásunkra - minthogy igen kevés a téma irodalma - az irodalomkutatókat különleges figyelemmel végzik. Az idézett cikkről készült hirdetésnek - kétségtelenül tulbuzgalommal - az lehetett a célja, hogy a megrendelőt érdeklő rokon témára is felhívja a figyelmet. S annak ellenére, hogy a feltevés helyes volt, mert a cikk érdekelte a megrendelőt, felhívtuk referáló munkatársaink figyelmét az ilyen kiterjesztő értelmezés mellőzésére.